

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio prima. vtrum Christus meruerit nobis primam gratiam, & gloriam, &
remissionem peccatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

in iuste agat cum eis, quos non saluat, cum meritum Christi ad A
omnes se extendat.

Sed contra est, quod dicitur Rom. 5. Sicut per unius delictum
in omnes homines in condemnationem, sic & per unius iustitiam
in omnes homines in iustificationem vite. Sed demeritum Ade
derivatur ad condemnationem aliorum. Ergo multo magis
meritum Christi ad alios derivatur.

* Quæst. 8.

Respondeo dicendum, quod sicut supra dictum est*, in
Christo non solum fuit gratia, sicut in quodam homine singu-
lari, sed sicut in capite totius Ecclesie, cui omnes uniuntur, si-
cut capiti membra, ex quibus constituitur mystice una persona.
Et exinde est, quod meritum Christi se extendit ad alios, in
quantum sunt membra eius, sicut etiam in uno homine actio
capitis aliquantulum pertinet ad omnia membra eius: quia non B
solum sibi sentit, sed omnibus membris.

Ad primum ergo dicendum, quod peccatum singularis per-
sonæ non nocet nisi sibi ipsi: sed peccatum Ade, qui constitutus
est à Deo principium totius nature, ad alios per carnis propa-
gationem derivatur. Et similiter meritum Christi, qui est à Deo
constitutus caput omnium hominum, quantum ad gratiam,
se extendit ad omnia eius membra.

Ad secundum dicendum, quod alij de plenitudine Christi
accipiunt, non quidem fontem gratiæ, sed quandam particu-
larem gratiam: & ideo non oportet, quod alij homines possint
alijs mereri, sicut Christus.

Ad tertium dicendum, quod sicut peccatum Ade non deri-
vatur ad alios, nisi per carnalem generationem: ita meritum
Christi non derivatur ad alios, nisi per generationem spiritu-
alem, quæ fit in Baptismo, per quam homines Christo incorpo-
rantur: secundum illud ad Galat. 3. Omnes quotquot in Chri-
sto baptizati estis, Christum induistis. Et hoc ipsum est gratiæ,
quod homini conceditur regenerari in Christo: & sic salus ho-
minis est ex gratiâ.

ET si D. Thom. de sola potestate videatur inqui-
rere, respondet tamen, Christum Dominum a-
lijs meruisse, in quos gratiam influit, sicut caput in
membra. Et in licera D. Thom. quæ brevis est, nulla
est difficultas, præterquam in solutione ad 3. quam
in sequenti disputatione latius tractabimus.

DISPUTATIO XLI.

In quatuor Sectiones distributa,

De his, quæ Christus Dominus hominibus meruit.

QUOD Christus Dominus hominibus
meruerit, non est, quod in quæstio-
nem vertamus, quia inter Catholicos
de hac veritate controuersia non est.
Contra hereticos vero Pelagianos, Pe-
trum Abailar. & alios, satis multa dicta sunt supra
quæst. 1. artic. 2. & in tota hac disputatione, ostendē-
do, quid nobis meruerit, simul constabit homini-
bus meruisse. Quatuor ergo sunt de quibus hoc lo-
co disputare possumus, scilicet de prima gratiâ, &
gloriâ, de dispositionibus & auxilijs, quæ illam an-
tecedunt, de merito & augmento, quæ illam conse-
quuntur usque ad gloriæ consecutionem: ac denique
de tota hominum prædestinatione, de quibus sigil-
latim dicemus.

Pelag.
Abailar.

SECTIO I.

An Christus meruerit nobis primam gratiam, &
gloriâ, & remissionem peccatorum,

MULTA sub hoc titulo comprehenduntur, quæ
breuiter expediri possunt, quia non sunt ad-
modum controuersa, ut an Christus meruerit hæc
omnia hominibus, qui illum subsecuti sunt, & an il-

lis, qui ipsum præcesserunt, & an primis hominibus
in statu innocentie, vel an simpliciter omnibus ho-
minibus, vel tantum aliquibus.

Dico ergo primo, Christus omnibus hominibus
sufficienter meruit remissionem peccati, tum origi-
nalis, tum etiam actualis. Est de fide, ad Rom. 5. Sicut
per unum hominem peccatum intravit in mundum, &c.
Multo magis gratia Dei, & donum, in gratia unius homi-
nis Iesu Christi in plures abundauit, & infra. Gratia au-
tem ex multis delictis in iustificationem, & infra. Multo
magis abundantiam gratiæ donationis & iustitiæ accipi-
entes, in vita regnabunt per unum Iesum Christum, & in-
fra. Ita & per unius obedientiam, iusti constituentur mul-
ti, & ad Coloss. 2. Vos cum mortui essetis in delictis, & præ-
putio carnis vestre, conuiuificauit cum illo donans vobis om-
nia delicta, usque ad illud: Expolians principatus &
potestates traduxit consideret, palam triumphans illos in
semetipso: & frequentissime in suis epistolis hoc re-
petit Paul. præsertim tota epistola ad Rom. ad Galat.
& ad Hebræ. & Ioan. 1. Canonica cap. 2. Ipse est propi-
tius pro peccatis nostris, non pro nostris autem tantum,
sed etiam pro totius mundi, & plura alia in huius veri-
tatis confirmationem adduximus supra quæst. 1. articulo
2. agentes de satisfactione Christi: sicut enim
Christus sufficienter satisfecit pro peccatis omnium
hominum, ita omnibus remissionem meruit: est e-
nim eadem vtriusque ratio, quia, sicut Christi satis-
factio est infinita, ita & meritum, & verumque ob-
latum est pro salute & redemptione hominum: er-
go de iustitia illam meruit, quia ratione suæ perso-
nalis dignitatis & gratiæ capitis, quæ illam conse-
quitur, non solum sibi, sed etiam alijs de iustitia me-
reri potuit. Et confirmatur, nam hoc modo magis
ostenditur diuina iustitia, & misericordia in remis-
sione peccatorum hominum, ut agentes de satisfac-
tione late diximus.

Dices, si Christus omnibus meruit remissionem
peccatorum, quomodo non omnes illam conse-
quuntur? Respondetur, Ideo dixi sufficienter om-
nibus meruisse, distinguunt enim Theologi du-
plicem rationem, seu considerationem meritorum
Christi, scilicet quoad sufficientiam, & quoad effica-
ciam: & quoad sufficientiam dicunt meruisse
Christum omnibus hominibus remissionem pec-
catorum, quia pro omnibus obtulit sufficientem me-
ritum, quod esset vniuersalis causa, seu generale præ-
tium, quo omnes vti possent: ut à seruitute peccati,
& potestate demonis liberarentur: non tamen me-
ruit hanc remissionem omnibus quoad efficaciam,
quia non applicuit suum meritum, ut omnes infal-
libiliter talem effectum consequerentur, sed voluit
per ordinatam mediâ applicari, mediâ libertatē & vo-
luntate humana, per quam interdum talis applica-
tio impeditur, & ideo Paul. quamuis 2. ad Corint. 2. 1. Chri-
stus dixisset, Erat Deus in Christo mundum reconciliantibus
sibi, scilicet quoad sufficientiam, addidit statim, Oblatam
pro Christo, reconciliantem Deo, scilicet quoad effica-
ciam, hoc enim pendebat ex eorum arbitrio, sic
etiam Apoc. 1. dicitur Christus lauasse nos à peccatis in
sanguine suo, & tamen cap. 7. quidam specialiter di-
cuntur lauasse stolas suas in sanguine Agni, scilicet quoad
efficaciam. An vero hanc ipsam efficaciam, & ap-
plicationem suorum meritorum Christus illis mer-
uerit, quibus confertur, infra dicetur.

Dico secundo. Simili modo meruit Christus om-
nibus hominibus primam gratiam sanantem na-
turam à lapsu peccati. Est de fide Ioan. 1. Dedit eis potestatem
filios Dei fieri & statim subdit, Verbum caro factum
est, & concludit, Gratia & veritas per Iesum Chris-
tum facta est, quod testimonium in huius veritatis
confirmationem optime explicat August. lib. 12. de Anph.
Trinit. c. 9. Eandem conuincit testimonium Pauli ad
Rom. 3. Iustificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem,
nem, quæ est in Christo Iesu, & ad Eph. 1. In quo habemus
redemptionem per sanguinem ipsius, remissionem peccatorum
secundum

Coloss. 1.
1. Tim. 2.
Apoc. 1. &
7.
Tit. 2.
Cone. Mi-
lani.
Concil.
Aurusi.
Conc. Tri-
dent.

secundum diuinitas gratia eius: quæ abundans in nobis. Et similia habentur ad Coloss. 1. & 1. ad Timoth. 2. ad Tit. 2. & sæpe alias: & definita est hæc veritas in Conciliis fere integris, Milenit. & Aurusi. II. & expresse in Trid. Sess. 6. cap. 7. quare superfluum est testimonia Sanctorum Patrum referre in re tam perspicua, cum præsertim complures supra retulerimus quæst. 1. art. 2. & ex ijs, quæ in sequentibus sectionibus afferemus, hoc à fortiori comprobari possit. Ratio verò eadem est, quæ pro prior assertionem, hæc enim conclusio ex illa necessario sequitur: nam remissio peccati tam originalis, quam mortalis non confertur homini, nisi per infusionem gratiæ & iustitiæ, & ideo Christus vnum sine alio mereri non potuit.

Obiectio: Sed contra. Ergo gratia non datur nobis gratis, sed ex iustitia, quandoquidem iam Christus nobis illam meruit, & pretium dedit, quo illam emere-

Rom. 3. & 4. mus, quod repugnare videtur Paulo ad Roma. 3. dicenti, nos esse iustificatos gratis per gratiam ipsius. Et confirmatur, nam Paul. ibidem cap. 4. ait, Mortuum esse Christum propter delicta nostra, resurrexisset autem propter iustificationem nostram, per resurrectionem autem nihil meruit, ut supra diximus: ergo. Ad argu-

Responsio. mentum responderet hic D. Thom. ad tertium ob-
iectum: sed illius sensum infra expendemus: nunc breuiter respondetur aliter, primam gratiam nobis gratis dari respectu nostri, id est sine merito nostro de condigno, & hoc sensu dicere Paulum nos iustifi-

**Concil. Tri-
dent.
August.** cati gratis, ut etiam Concilium Trident. exposuit, sessio. 6. cap. 8. respectu vero Christi datur nobis gratia ex iustitia, & ex perfecto merito: unde quando August. lib. de Prædest. sanct. cap. 15. dicit, tam gratias iustificari hominem, quam gratis Deus factus est homo, non simpliciter, sed respectuue intelligen-

D. Thom. dus est, id est, tam ex nullo merito peccatoris illi dari gratiam, quam ex nullo merito Christi humanitati eius data est gratia vniuersalis. Ad confirmationem respondetur, Christum per mortem suam tam remissionem peccatorum, quam iustificationem & gratiæ infusionem nobis meruisse, quia, ut dixi, non potest saltem de potentia ordinaria alterum horum cadere sub merito sine altero: unde S. Thom. infra quæst. 56. artic. 2. ad citatum locum Pauli respondet, in genere causæ exemplaris mortem Christi dici exemplar destructionis peccati: resurrectionem vero iustificationis, per quam animæ vita acquiritur. Dicit etiam potest, Christum esse mortuum, propter delicta nostra, id est, ut pro eis satisficeret, eorumque remissionem quoad sufficientiam nobis mereretur: resurrexisset verò, propter nostram iustificationem non quidem ut per suam resurrectionem illam nobis mereretur, quia iam plene meruerat, sed ut meritum eius posset nobis applicari: nam si Christus non resurgeret, nemo in ipsum crederet, existimaret enim, Vanam fidem esse, & inanem prædicationem eius, ut dicitur 1. ad Corinth. 15. si autem in eum non crederemus, non applicaretur nobis meritum eius nec re ipsa iustificaremur, nemo enim nisi per fidem Christi iustificari potest: ita exposuit hunc locum August. 16. contra Faust. cap. 29. & Fulgent. lib. de Incarnat. & grat. cap. 8.

Roman. 5. Dico tertio. Christus Dominus eodem modo meruit omnibus hominibus gloriam, & æternam vitam. Est de fide, & ex præcedenti conclusione aperte sequitur: nam per gratiam acceptamur ad gloriam, & ideo Christus merendo nobis gratiam, meruit etiam gloriam. Quam rationem satis indicauit Paul. ad Roman. 5. dicens, Iustificati ergo ex fide, pacem habeamus ad Deum, per Dominum nostrum Iesum Christum, per quem & habemus accessum per fidem in gratiam istam, in qua stamus, & gloriamur in spe gloriæ filiorum Dei, & infra, Multo magis abundantiam gratiæ donationis, & iustitiæ accipientes, in vita regnabunt per vnum Iesum Christum, & infra, Ita & gratia regnes per iustitiam in vitam æternam per Iesum Christum Dominum nostrum.

Fr. Suarez Tom. 1.

A & ideo cap. 6. concludit, gratiam Dei esse vitam æternam scilicet in semine, & radice: seu vitam æternam esse gratiam in Christo Iesu Domino nostro, & c. 8. Sicut, & heredes, heredes quidem Dei, coheredes autem Christi, & 2. ad Timoth. 1. dicit, promissionem æternæ vitæ factam esse in Christo, & ad Titum. 3. Vi-

B iustificati gratia ipsius, heredes sumus secundum spem vite æternæ, & huiusmodi testimoniis refertæ sunt Scripturæ. Et confirmatur, nam Christus Dominus sua morte aperuit nobis ianuam regni cælorum, quæ antea fuerat hominibus clausa, ut infra super quæst. 52. D. Thom. late dicemus: ergo meruit nobis regnum cælorum, atque adeo æternam beatitudinem, Ratio iam tacta est, quia meritum gloriæ coniunctum est cum merito gratiæ, non quia omnis, qui meretur gloriam, mereatur gratiam, hoc enim necessarium non est, potest enim gratia gratis dari, per quam quis ex iustitia gloriam mereatur: sed quia qui meretur gratiam, etiam meretur gloriam, nam eo modo quo habet gratiam ex merito de condigno, debetur illi ex iustitia gloria. Et hoc modo parulis in gratia de cædentibus datur gloria ex meritis Christi, & debita est ex iustitia, non propria, sed Christi. Addi etiam possunt rationes aliz & congruentiz, quia hic concurrunt omnes conditiones necessariæ ad meritum, & valor operum Christi non solum condignus est, sed etiam superexcedens: pertinet etiam hoc ad dignitatem quandam & excellentiam ipsius Christi, & ad maiorem perfectionem reparationis nostræ: ac denique ad meliorem diuinae prouidentiz rationem, ad quam pertinet, ut inferiora per superiora reducantur ad suos fines.

Ex his sequitur, nulli hominum fuisse vnquam remissum peccatum, præsertim originale aut mortale, nec datam esse gratiam primam aut gloriam, nisi propter merita Christi. Hoc sequitur euidenter ex dictis, quanquam enim meritum Christi dicatur causa sufficiens horum effectuum in nobis, prout causa sufficiens distinguitur à causa efficiaci, seu actu efficiente: non tamen dicitur causa sufficiens, prout distinguitur à necessaria, ita enim Christus sufficienter nobis meruit prædicta dona, ut sine eius merito obtineri non possint. Et hoc modo dicitur meritum Christi causam vniuersalem istorum effectuum in omnibus hominibus, quia in quibuscunque sunt, per illud meritum sunt, quamuis ex ipsorum hominum defectu non in omnibus fiant. Et hoc conueniunt omnes Scripturæ citatæ, quæ Christo seu fidei eius, tanquam causæ aut medio necessario, huiusmodi effectus attribuunt: quia non est datum aliud nomen hominibus, in quo salui sunt: & in particulari de hominibus, qui ipsam incarnationem præcesserunt, de quibus nonnulla poterat esse difficultas, hoc late ostendimus supra quæst. 1. art. 3.

Quod si obijciatur, meritum debere antecedere præmium tempore, vel natura. Respondetur. Ex natura rei, & nulla interueniente dispensatione, fortasse ita est, quia meritum est aliquo modo causa efficiens, seu dispositio, aut via ad præmium (omnibus enim his nominibus illud appellat D. Thom. variis in locis, ut patet 1. parte quæst. 23. articulo 5. & quæst. 62. articulo 4. & quæst. 29. de Verit. art. 6.) simpliciter tamen non est semper necessarium, ut in re ipsa meritum antecedit præmium, sed satis est, si præcedat in præscientia eius, qui redditurus est præmium: cum enim meritum non sit causa per se physica præmij, sed moralis, excitans, seu mouens illum, qui daturus est præmium: influere suo modo potest, antequam realiter existat, si per cognitionem moueat præmium, in quo similitudinem quandam habet cum causa finali.

Sed in stabilitatis, quod nec propter merita Christi præuisa potuerit dari gratia antiquis Patribus, nam prius intelligitur præuisa ipsa gratia antiquorum Patrum, quam Christi merita, quia per illam gra-

H h h

2. Tim. 1.
Titum. 3.

Obiect. 1.
Responsio.

D. Thom.

Obiect. 2.

tiam

*Driedo.
Respons.*

tiam parata est via ad exequendum Incarnationis mysterium, per illam enim electus & sanctificatus est peculiaris populus, ex quo Christus nasceretur: per illam impetrabant antiqui Patres filios, ex quibus Christus descenderet: per illam merebantur aliquo modo exhibitionem tanti mysterij: per illam denique ipsa beatissima Virgo disposita fuit, ut esset digna Dei Mater. Hac difficultate superatus Driedo, dixit, eas præparationes, quas diuina gratia effecit, atque præmiat in populo suo, ut ex illo Christus nasceretur, esse quidem diuinæ gratiæ dona, in Christum ut in finem ordinata, non tamen propter eius merita collata. Sed est intolerabilis sententia, aliàs nec prima gratia sanctificans, nec præseruatio. Virginis ab originali peccato esset ex meritis Christi, quod erroneum est: sed de sententia Driedonis plura in sectione sequenti. Nunc præsens obiectio, si meminerimus eorum, quæ supra quæst. 1. art. 3. tractata sunt, facile expediri potest, probat enim, ordine executionis illam gratiam fuisse priorem, quam incarnationem ipsam: atque adeo, si consideremus Dei præscientiam, tantum ut inuentem res, prout in executione sunt, sic merita Christi non fuisse prius secundum rationem præuisa, quam gratiam antiquorum Patrum: tamen secundum ordinem intentionis & diuinæ prædefinitionis, qua Deus statuit omnes homines redimere per Christi meritum, antecessit præscientia meritorum Christi, propter quæ sic præuisa statuit dare gratiam antiquis Patribus, & merita cōgruentia, ut sese ad tantum mysterium suscipiendū disponerent, ut quæstione etiam secunda art. 11. explicatum reliquimus.

Obiectio 3.

Sed vltius dicit aliquis, si gratia data fuit antiquis Patribus ex meritis Christi præuisis potuisse etiam dari gloriam: ergo nulla est ratio, cur expectatus fuerit Christi aduentus, ut illis daretur. Respondetur, potuisse quidem id fieri, factum tamen non esse: cuius propria ratio est, quia Deo non placuit: congruentia vero est, quia gratia est simpliciter necessaria ad remissionem peccati & amicitiam Dei, & ideo, ne omnes illi homines, qui Christum præcesserunt, perpetuo perirent, conueniens fuit ut Deus prouideret illis modum, quo possent gratiam consequi & remissionem peccati, scilicet, per fidem viam in Christum venturum, & per merita eius præuisa: at vero respectu gloriæ non occurrebat hæc necessitas, quia illa temporalis carentia, vel dilatio, solum erat poena quædam, quam non oportuit omni ex parte remitti, cum nondum esset pro reatu totius naturæ Deo satisfactum. Quam rationem indicat D. Thom. infra q. 49. art. 5. ad primum, de qua re ibi, & in q. 52. plura dicemus.

D. Thom.

*De prima
gratia data
Adam in statu
innocentiæ.
Soto.*

Vltimo quæret aliquis, an quod dictum est de gratia data antiquis Patribus ex meritis Christi præuisis, intelligendum sit etiam de prima gratia & iustitia data Adæ in statu innocentie. Quidam enim simpliciter negant, ut Soto lib. 1. de natur. & grat. cap. 6. Mihi tamen contraria sententia probabilior supra visa est quæst. 1. artic. 3. explicando solutionem ad 5. D. Thomæ, ubi ipse D. Thomæ & multorum Patrum autoritate comprobaui, Adam in eo statu habuisse fidem Christi venturi. Ex quo principio, iuncta etiam autoritate D. Thom. 2. 2. quæst. 2. artic. 7. probabiliter eliciui Adam fuisse iustificatum in fide Christi venturi, & in spe meritorum eius. Quæ sententia est etiam valde consentanea ordini prædestinationis Christi, quem ibi explicauimus: pertinet etiam ad Christi honorem, & ideo mihi semper magis probanda videtur. Obiciunt autem aliqui, quod in Christo nullum fuit meritum, quod non spectauerit ad nostram redemptionem: ergo nullum fuit, quod Adam in statu innocentie prodesse potuerit. Respondetur, antecedens esse valde æquiuocum: vnus enim illius sensus esse potest, in Christo nullum fuisse actum meritorium, qui ad nostram redemptio-

nem non profuerit, ordinatusque fuerit, & sic est verum antecedens, sed consequentia mala, quia potuit idem actus esse vilis, & ad redemptionem, & ad alios effectus. Alter ergo sensus est, nullum fuisse in Christo actum meritorium, nisi per modum redemptionis, seu ad solam redemptionem, & in hoc sensu est omnino falsa propositio: nam constat, Christum sibi ipsi meruisse & non per modum redemptionis, constat etiam in quolibet actu Christi fuisse valorem ad totam redemptionem, & ad alios effectus. Vltimus sensus illius antecedentis esse potest, nullum fuisse in Christo meritum, quod non fuerit primario præordinatum propter redemptionem, & dependentem ab illa, seu occasione illius, & hoc, licet probabile sit, non tamen verum, mea quidem sententia, ut circa articulum 2. quæstione 1. satis tractatum est.

SECTIO II.

Verum meruerit Christus nobis dispositiones ad gratiam, seu suorum meritorum applicationem.

Hæc quæstio proprie est de merito Christi quoad efficaciam, & est valde controuersa inter Catholicos. Duobus enim modis applicatur nobis merita Christi, vno modo ex opere operato, ut paruo per baptismum: alio modo, media dispositione vel operatione operantis, ut adulto per contritionem. Dicunt ergo aliqui meruisse Christum, ut paruo baptizato detur gratia, quod autem paruulus baptizetur, non esse ex meritis Christi: & similiter meruisse Christum, ut homini contrito remittatur peccatum, quod autem illi detur auxilium efficax, quo conteratur, hoc non esse ex meritis Christi. Cui sententia videtur multum fauere D. Thom. hic solutione ad tertium. Cum enim proposuisset argumentum, quod fere est fundamentum Capreoli & aliorum, qui hanc sententiam sequuntur, scilicet, quia, si Christus meruit nobis salutem, de iustitia nobis daretur gratia, & non gratis, & iniuste fieret: cum his, quibus non datur: respondet, gratiam non dari nisi iis, qui regenerantur in Christo, hoc autem ipsum esse gratiam, quod, scilicet, homini concedatur, regenerari in Christo, & hoc modo salutem hominis esse ex gratia. Cuius solutionis sensus, ut argumento satisfaciatur, esse videtur, applicationem sacramenti non dari ex iustitia, sed gratis, & in hoc consistere, quod iustificatio nostra gratis fiat, non solum respectu nostri, sed etiam respectu Christi: ergo ex sententia D. Thom. non meruit Christus nobis applicationem suorum meritorum. Eandem doctrinam habet D. Thom. quæst. 19. de Veritate, articulo 7. ad 4. ubi inquit, meritum Christi æqualiter se habere ad omnes quoad sufficientiam, non verò quoad efficaciam, & subdit: Quod accidit partim ex libero arbitrio, partim ex diuina electione, per quam misericorditer effectus meritorum Christi quibusdam conferatur, quibusdam vero iusto iudicio subtrahitur: quibus verbis totam rationem efficaciz & applicationis meritorum Christi refert in diuinam misericordiam, & nullo modo in ipsius Christi merita. Et euidenter in solutione ad 13. inquit, hoc ipsum gratis alicui nostrum a Deo conferri, quod efficaciam meriti Christi consequatur, & ideo gratiam non euacuari per Christi meritum.

Propter quæ testimonia tenuit hanc sententiam Capreol. in 3. distinct. 18. ad argumenta Scoti contra quartam conclusionem, quem ibi sequitur Paulus Soncinas in summa quæstione vnica, conclus. 3. sed latius hoc docuit Dried. de captiu. & redemp. gener. hum. tract. 2. c. 2. p. 3. a. 4. ubi negat, illa dona gratiæ, quæ ante Christum data sunt ut præparationes ad ipsam Incarnationem, seu ad Christi aduentum, fuisse impensa propter merita Christi: quamvis non neget, iustifi-